

Norden

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande dels regeringens skrivelse 2010/11:90 Nordiskt samarbete 2010, dels redogörelsen till riksdagen 2010/11:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2010. Utskottet behandlar även två följdmotioner till regeringens skrivelse samt ett antal motioner från allmänna motionstiden 2010 och 2011. Dessutom behandlas EU-kommissionens meddelande om genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen (KOM (2011) 381) som inkom till riksdagen den 22 juni 2011.

Utskottet föreslår att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna samt att motionerna avslås.

I betänkandet finns 11 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Bakgrund	6
Skrivelsens, redogörelsens respektive meddelandets huvudsakliga innehåll	6
Utskottet	8
Det nordiska samarbetet	8
Motionerna	8
Utskottets överväganden	9
Gränshindersarbetet	14
Motionerna	14
Utskottets överväganden	14
Östersjösamarbetet	16
Motionerna	16
Utskottets överväganden	16
Samarbetet med närområdet i övrigt	17
Motionerna	17
Utskottets överväganden	18
Reservationer	22
1. Nordiskt samarbete, punkt 1 (S)	22
2. Nordiskt samarbete, punkt 1 (V)	23
3. Nordiskt klimatsamarbete, punkt 2 (MP, V)	23
4. Nordiskt samarbete om hbt-frågor, punkt 3 (V)	24
5. Norden som kärnvapenfri zon, punkt 5 (MP, V)	25
6. Nordgens framtid, punkt 6 (MP, V)	25
7. Snabbtågsförbindelse mellan Stockholm och Oslo, punkt 7 (MP)	26
8. Gränshindersarbetet, punkt 8 (S, V)	26
9. Barentssamarbete, punkt 11 (S, V)	27
10. Arktissamarbete, punkt 12 (S)	28
11. Arktissamarbete, punkt 12 (MP, V)	29
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	31
Skrivelse 2010/11:90	31
Följdmotioner med anledning av skrivelse 2010/11:90	31
Redogörelse 2010/11:NR1	32
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010	32
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nordiskt samarbete

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U16 yrkandena 1 och 4, 2010/11:U205, 2010/11:U241, 2010/11:U263 yrkande 1, 2010/11:U306 yrkandena 46 och 48, 2010/11:U311, 2011/12:U246, 2011/12:U270, 2011/12:U272, 2011/12:U282, 2011/12:U312, 2011/12:U315 yrkandena 47 och 49 samt 2011/12:N303 yrkande 13.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (V)

2. Nordiskt klimatsamarbete

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U17 yrkandena 1–6, 2010/11:U252 och 2010/11:U305.

Reservation 3 (MP, V)

3. Nordiskt samarbete om hbt-frågor

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U317 yrkande 1, 2011/12:U204 yrkandena 11 och 12 samt 2011/12:U313 yrkande 1.

Reservation 4 (V)

4. Sexhandel och prostitution

Riksdagen avslår motion 2010/11:U278.

5. Norden som kärnvapenfri zon

Riksdagen avslår motion 2010/11:U219.

Reservation 5 (MP, V)

6. Nordgens framtid

Riksdagen avslår motion 2010/11:U17 yrkande 8.

Reservation 6 (MP, V)

7. Snabbtågsförbindelse mellan Stockholm och Oslo

Riksdagen avslår motion 2010/11:U17 yrkande 7.

Reservation 7 (MP)

8. Gränshindersarbetet

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U16 yrkande 3, 2010/11:U217, 2010/11:U238, 2010/11:U275, 2010/11:U294, 2011/12:U218, 2011/12:U221, 2011/12:U225, 2011/12:U254, 2011/12:U271, 2011/12:U307 yrkandena 1 och 2 samt 2011/12:U321.

Reservation 8 (S, V)

9. Östersjösamarbete

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U306 yrkande 51 och 2011/12:U315 yrkande 52.

10. Samarbete med närområdet

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U16 yrkande 5, 2010/11:U263 yrkande 2, 2010/11:U306 yrkandena 47 och 49 samt 2011/12:U315 yrkandena 48 och 50.

11. Barentssamarbete

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U16 yrkande 6, 2010/11:U306 yrkande 50, 2010/11:U310, 2011/12:U293 och 2011/12:U315 yrkande 51.

Reservation 9 (S, V)

12. Arktissamarbete

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U16 yrkande 2, 2010/11:U263 yrkande 3, 2011/12:U227, 2011/12:U333 yrkandena 1–6, 2011/12:Fö240 yrkande 12 och 2011/12:Ub210 yrkandena 1 och 3.

Reservation 10 (S)

Reservation 11 (MP, V)

13. Hbt-frågor i de baltiska länderna

Riksdagen avslår motionerna 2010/11:U317 yrkande 2, 2011/12:U204 yrkande 13 och 2011/12:U313 yrkande 2.

14. Angränsande vattenzon

Riksdagen avslår motion 2010/11:U214.

15. Norden i G20

Riksdagen avslår motion 2011/12:U259.

16. Skrivelsen och redogörelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2010/11:90 och redogörelse 2010/11:NR1 till handlingarna.

Stockholm den 18 oktober 2011

På utrikesutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Carina Hägg (S), Mats Johansson (M), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kerstin Lundgren (C), Bodil Ceballos (MP), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Ulrik Nilsson (M), Désirée Liljevall (S), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Ismail Kamil (FP) och Robert Halef (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2010/11:90 Nordiskt samarbete 2010, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. Utskottet behandlar också redogörelsen till riksdagen 2010/11:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2010. Dessutom behandlas EU-kommissionens meddelande om genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen (KOM (2011) 381) som inkom till riksdagen den 22 juni 2011. Utskottet behandlar även två följdmotioner samt ett antal motioner från den allmänna motionstiden hösten 2010 respektive 2011.

Bakgrund

Skrivelsens, redogörelsens respektive meddelandets huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2010/11:90 redogör regeringen för samarbetet under 2010 mellan de nordiska ländernas regeringar, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. Skrivelsen beskriver nordiska ministerrådets verksamhet bl.a. vad gäller gränshindersarbetet, samhällsskydd och beredskap, utrikespolitik och försvarssamarbete. Regeringen redogör även för rådets arbete med närområdet, EU och globalt. Ministerrådets budget för 2010 uppgick till ca 900 miljoner danska kronor. De nordiska länderna bidrar till finansieringen av samarbetet enligt en fördelningsnyckel baserad på respektive lands bruttonationalprodukt. Sveriges andel av budgeten för 2010 var 31,7 %.

I Nordiska rådets svenska delegations berättelse redogörs för rådets 62:a session den 2–4 november 2010 på Island och en översikt görs över rådets övriga verksamhet under året. Vid sessionen diskuterades bl.a. arbetet med att avlägsna gränshinder mellan de nordiska länderna, ungdomsarbetslösheten i Norden och visionen för det nordiska samarbetet 2020. Nordiska rådets presidentskap har under 2010 utgjorts av alltingsledamoten Helgi Hjólvar, president och alltingsledamoten Illugi Gunnarsson, vice president. Det isländska ordförandeskapet har lagt särskild tyngdpunkt vid frågor om säkerhet, välfärd och kultur samt hav, klimat och energi samt internationella förbindelser. Nordiska rådets svenska delegation består av 20 ledamöter och 20 suppleanter. Fram till den 19 oktober 2010 var Sinikka Bohlin (S) delegationens ordförande och Kent Olsson (M) delegationens vice ordförande. Därefter har delegationens ordförande varit Karin Åström (S) och

Cristina Husmark-Persson (M) har varit dess vice ordförande. Nordiska rådets budget uppgick för 2010 till ca 30 miljoner danska kronor. Samma fördelningsnyckel som för Nordiska ministerrådets budget tillämpas.

I EU-kommissionens meddelande om EU:s strategi för Östersjöregionen redogörs för de viktigaste resultaten hittills av strategin som beslutades av rådet i oktober 2009. Vidare beskrivs de viktigaste lärdomarna av genomförda insatser. Utifrån dessa slutsatser lämnar kommissionen ett antal rekommendationer för det fortsatta arbetet med strategin. Regeringen har i en faktapromemoria (2011/12:FPM1) kommenterat rapporten. Slutsatser om kommissionens rapport förväntas antas av rådet för allmänna frågor i november 2011.

Utskottet

Det nordiska samarbetet

Motionerna

I de socialdemokratiska *kommittémotionerna 2010/11:U16 (S) yrkandena 1 och 4, 2010/11:U306 yrkandena 46 och 48 och 2011/12:U315 yrkande 47* liksom i den *enskilda motionen 2011/12:U312 (också S)*, förespråkas ett förstärkt och utvecklat nordiskt samarbete samt ett stärkt inomnordiskt samarbete bl.a. för att öka det nordiska inflytandet i EU och i andra samarbetsorgan. Vänsterpartiet förespråkar i *partimotion 2011/12:N303 yrkande 13* ett förstärkt nordiskt samarbete, bl.a. när det gäller regionalpolitik. I *den enskilda motionen 2010/11:U205 (S)* påtalar motionärerna vikten av att få ett bättre underlag för hur det nordiska samarbetet ska utvecklas i den globala utmaningens tid. Riksdagen bör bl.a. uppdra åt regeringen att inom Nordiska ministerrådet ta initiativ för att genomföra en utredning med detta syfte. I *den enskilda motionen 2011/12:U246 (M)* betonas vikten av att stärka Norden som region för att möta globaliseringens utmaningar. I *den enskilda motionen 2010/11:U263 (FP) yrkande 1* anføres att det nordiska samarbetet är unikt i världen genom sin stabilitet, folkliga förankring och legitimitet. Dess styrka vilar i stor utsträckning på omfattande nätverk på olika nivåer. I *kommittémotion 2011/12:U315 (S) yrkande 49* betonas att Nordiska rådet fyller en viktig funktion, inte minst när det gäller att driva på och kontrollera de nordiska regeringarnas arbete. I *den enskilda motionen 2010/11:U241 (M)* anføres att delegaterna till Nordiska rådet bör väljas med målet att få representation från utskotten i de nationella parlamenten. I de *enskilda motionerna 2010/11:U311 och 2011/12:U282 båda (M)* förespråkar motionärerna att Nordiska rådet avskaffas. Enligt motionärernas uppfattning kan de frågor som i dag hanteras av Nordiska rådet på ett bättre sätt hanteras av utskotten i de nationella parlamenten. I de *enskilda motionerna 2011/12:U270 och 2011/12:U272 (båda C)* förespråkas att en gemensam nordisk värdebarometer bör införas respektive att en gemensam nordisk strategi bör utarbetas i enlighet med FN:s kampanj för att motverka främlingsfientlighet, Alliance of Civilizations.

I de *enskilda motionerna 2010/11:U252 och 2010/11:U305 (båda S)* anför motionärerna att det behövs en stark och samlad nordisk insats i arbetet med att finansiera klimatsatsningar i u-länderna. Enligt *den enskilda motionen 2010/11:U17 (MP)* har de nordiska länderna inte samordnat sitt internationella klimatarbete i den omfattning som Nordiska rådet föreslagit. Motionären förespråkar i *yrkande 1–4* att regeringen tar initiativ i rekommendationens anda, bl.a. för att minska utsläppen av klimatgaser, utveckla forskningssamarbete och öka samarbetet vad gäller anpassning till ett förändrat klimat. Vidare anser motionären (*yrkande 5*) att de nordiska

länderna bör utöka sitt samarbete när det gäller stöd till de mest utsatta länderna samt att ett globalt regelverk bör utarbetas för klimatrelaterad migration (yrkande 6).

I *kommittémotion 2011/12:U204 (V) yrkandena 11 och 12* samt i de *enskilda motionerna 2010/11:U317 (S) yrkande 1* och *2011/12:U313 (S) yrkande 1* förespråkas bl.a. ytterligare harmonisering av lagstiftningen för hbt-personer inom de nordiska länderna.

I den *enskilda motionen 2010/11:U278 (S)* påtalas vikten av att inom det nordiska samarbetet sträva efter att utveckla och samordna datainhämtning kring människohandel.

I den *enskilda motionen 2010/11:U219 (C)* anförs att den svenska regeringen tillsammans med de övriga nordiska länderna bör verka för att göra Norden till en kärnvapenfri zon.

I den *enskilda motionen 2010/11:U17 (MP) yrkande 7* förespråkas att en snabbförbindelse på spår eller räls mellan Stockholm och Oslo bör bli ett prioriterat område för nordisk samverkan.

I den *enskilda motionen 2010/11:U17 (MP) yrkande 8* förespråkar motionärerna att regeringen inom Nordiska ministerrådet bör verka för att finna en permanent lösning för att långsiktigt finansiera Nordgens verksamhet.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar inledningsvis att det nordiska samarbetet har en stark folklig förankring. Samarbetet utgår från ett gemensamt kulturarv och vilar på gemensamma värderingar i fråga om demokrati, rättvisa och rättsstat. Samarbetet mellan de nordiska länderna spänner över alla samhällsområden. På många sätt är det nordiska samarbetet unikt vid en internationell jämförelse.

Utskottet anser, liksom regeringen, att samarbetet med Norden är viktigt för Sverige och en god tradition. Utskottet välkomnar att regeringen avser att fortsätta att stärka det nordiska samarbetet, såväl i regionala som globala frågor och anser att ett starkare och mer fokuserat samarbete stärker Nordens och Östersjöregionens konkurrenskraft såväl inom EU som i en vidare globaliserad värld. Det nordiska arbetet har enligt regeringens skrivelse under året fokuserat på globala utmaningar inom bl.a. miljö-, energi- och klimatområdet. Vidare framgår att de nordiska statsministrarna 2007 initierade ett globaliseringsarbete för att möta de globala utmaningarna och möjligheterna.

Nordiska rådets medborgar- och konsumentutskott har som en av sina uppgifter att arbeta med frågor om samarbete mot rasism. En gemensam nordisk konferens om främlingsfientlighet och rasism anordnades 2003 och har sedan följts upp bl.a. genom bidrag till mångkulturell ungdomsverksamhet. Frågorna kommer också att ges utrymme vid Nordiska rådets session i november 2011 då de öppna nordiska samhällena kommer att vara tema för toppmötet mellan de nordiska statsministrarna och parlamentarikerna.

Utskottet anser att det nordiska samarbetet har en hög ambitionsnivå och avstyrker därför *motionerna 2010/11:U16 (S) yrkandena 1 och 4, 2010/11:U306 (S) yrkandena 46 och 48, 2010/11:U263 (FP) yrkande 1, 2010/11:U205 (S), 2011/12:U315 (S) yrkande 47, 2011/12:N303 (V) yrkande 13, 2011/12:U312 (S), 2011/12:U246 (M), 2011/12:U270 (C) och 2011/12:U272 (C).*

Utskottet anser att möjligheten för nationella parlamentariker att delta i internationella processer i grunden är en demokratifråga. Folkvalda nationella parlamentariker utgör en viktig länk mellan olika beslutsfattande nivåer i en internationaliserad och globaliserad omgivning. Direkt folkvalda parlamentariker ska vara representativa för väljarna och har därmed en särskild legitimitet. Nordiska rådet utövar parlamentarisk kontroll i förhållande till Nordiska ministerrådet och behandlar och uttalar sig om de förslag ministerrådet lägger fram. Nordiska rådet behandlar även s.k. medlemsförslag, som kan läggas fram av rådets medlemmar, rådets organ eller partigrupper i rådet. Vid den årliga sessionen antas rekommendationer som riktar sig till Nordiska ministerrådet eller till de nordiska ländernas regeringar. Dessa rekommendationer finns i en bilaga till redogörelsen. Nordiska rådet kontrollerar att regeringarna genomför de rekommendationer som rådet har antagit eller informerar om skälen till att en rekommendation inte har genomförts.

Utskottet anser att Nordiska rådets verksamhet är viktig för att ge det nordiska samarbetet en parlamentarisk förankring. I likhet med vad som framfördes av Riksdagskommittén (2005/06:RS3, kap. 4) anser utskottet att de nationella parlamentens fackutskott har en viktig roll i arbetet med att förankra det nordiska samarbetet i parlamenten. Utskottet konstaterar således att den inriktning av det interparlamentariska samarbetet som Riksdagskommittén beskriver tillgodoser ambitionen att det nordiska samarbetet bör göras till en del av det dagliga arbetet i de nationella parlamenten och deras utskott. Rekommendationer från Nordiska rådet redovisas löpande för riksdagen som ett resultat av förändringar av riksdagens arbetsformer och i sammanhanget avgivna riktlinjer för det interparlamentariska samarbetet (bet. 2005/06:KU21, rskr. 333–335 och bet. 2006/07:KU3, rskr. 2006/07:25–26). Sammanfattningsvis konstaterar utskottet att förslag om att reformera eller lägga ned Nordiska rådet saknar stöd i utskottet. *Motionerna 2010/11:U241 (M), 2010/11:U311 (M), 2011/12:U315 (S) yrkande 49 och 2011/12:U282 (M)* bör avstyrkas.

De nordiska länderna har i flera årtionden arbetat för en minskning av utsläppen av växthusgaser och med att anpassa sig till klimatförändringarna. Sedan 1996 har Nordiska ministerrådet haft en klimatarbetsgrupp som representeras av tjänstemän från både miljö- och energisidan i vart och ett av de nordiska länderna. Gruppen har under de senaste åren arbetat med en rad aktuella klimat- och energipolitiska problemställningar. Fokus för gruppens arbete är att följa upp internationella klimatavtal och att utveckla metoder i arbetet med att minska växthusgaserna och att utveckla

Östersjöregionen som en försöksregion på klimatområdet. Toppforskningsinitiativet inom klimat, energi och miljö är den största gemensamma nordiska forskningsinsatsen som någonsin lanserats. Under 2010 har toppforskningsprogrammet utlyst och tilldelat forskningsmedel inom flera tematiska områden, bl.a. om anpassning till klimatförändringar.

Inom ramen för det globaliseringsarbete som påbörjats inom Nordiska ministerrådet har ett stort antal projekt satts igång som ska genomföras under en treårsperiod. Nordiska samarbetsprojekt pågår bl.a. för att utveckla klimatvänlig teknik inom bygg- och transportsektorerna. Det nordiska FN-samarbetet är också av stor vikt i sammanhanget med sitt tematiska samarbete inom klimatområdet. Utskottet har inhämtat att den nordiska utvecklingsfonden (NDF) sedan 2009 är fokuserad på att finansiera klimatrelaterade projekt i låginkomstländer. Fonden, som ägs gemensamt av de nordiska länderna, har ett kapital på ca 1 miljard euro. De nordiska länderna samarbetar även för att finansiera klimatrelaterade projekt i närområdet genom Nefco, Nordic Environment Finance Corporation. Under 2010-2012 kommer regeringen att kanalisera ca 800 miljoner kronor via bilaterala, regionala och multilaterala organisationer för klimatinsatser i u-länder inom ramen för det som i Copenhagen Accord kallas ”fast start funding”. Utskottet anser att det nordiska samarbetet inom klimatområdet är viktigt, såväl regionalt som globalt, och bör ha fortsatt hög prioritet. Med vad som anförts anser utskottet att *motionerna 2010/11:U252 (S), 2010/11:U305 (S) och 2010/11:U17 (MP) yrkandena 1–6* kan avstyrkas.

Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet står i strid med den grundläggande principen om alla människors lika värde och rättigheter. Regeringen har sedan tidigare bekräftat sin avsikt att arbeta för att diskriminering av hbt-personer uppmärksammas som kränkningar av mänskliga rättigheter. Utskottet konstaterar att det i Sverige fr.o.m. den 1 januari 2009 finns förbud mot diskriminering som har samband med könsöverskridande identitet och uttryck. Utskottet förutsätter att regeringen inom EU och i andra internationella forum, såsom Nordiska rådet och Östersjöstaternas råd, även fortsatt aktivt arbetar för att utöka skyddet mot diskriminering. Vidare konstaterar utskottet att Europarådets 47 medlemsstater, där samtliga nordiska länder ingår, i mars 2010 antog en rekommendation med riktlinjer för hur medlemsstaternas lagar och regler ska förbättras när det gäller hbt-personer (Europarådets ministerkommittés rekommendation CM/Rec (2010) 5). Den svenska regeringen var pådrivande i både förhandlingarna och framtagandet av rekommendationen. Med Lissabonfördragets ikraftträdande är EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna rättsligt bindande, inklusive dess förbud mot diskriminering på grund av bl.a. sexuell läggning. Nordiska rådets medborgar- och konsumentutskott har under 2010 behandlat ministerrådets förslag om nordiskt jämställdhetspolitiskt samarbete 2011–2014. I sitt betänkande påpekade medborgar- och konsumentutskottet att nolltoleransen mot könsrelaterat våld bör utsträckas till

att även gälla andra former av våld och att t.ex. hatbrott som riktas mot särskilt utsatta grupper borde inarbetas i förslaget (rekommendation nr 14/2010). Utskottet vill betona att diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck står i strid med den grundläggande principen om alla människors lika värde och rättigheter. Enligt utskottets uppfattning är det väsentligt att Sverige såväl i nordiska sammanhang som bilateralt fortsätter att uppmana regeringar att förhindra diskriminering och att arbeta för en attitydförändring gentemot hbt-personer. Med vad som ovan anføres avstyrker utskottet *motionerna 2010/11:U317 (S) yrkande 1, 2011/12:U204 (V) yrkandena 11 och 12 och 2011/12:U313 (S) yrkande 1.*

Det råder i Sverige en bred enighet om att insatser för att bekämpa prostitution och människohandel för sexuella ändamål måste göras utifrån ett rättsligt och socialt och ett jämställdhetsperspektiv och ha sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna. Sveriges åtaganden inom EU, Europarådet och FN utgör grunden för regeringens politik inom området. Nordiska institutet för kunskap om kön (NIKK) avslutade 2008, under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet, ett forskningsprojekt med titeln "Prostitution i Norden". Projektet fokuserade på prostitution och människohandel för sexuellt utnyttjande och avslutades med en konferens där den svenska inställningen klart redovisades. Vidare uppmärksammar utskottet att de nordisk-baltiska jämställdhetsministrarna under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet antagit ett program som fokuserar på fortsatt kamp mot människohandel. Länderna har också ingått en särskild avsiktsförklaring i syfte att utveckla ett samarbete kring bekämpandet av människohandel för sexuella ändamål i Östersjöregionen. Slutligen konstaterar utskottet att det s.k. Stockholmsprogrammet antogs under det svenska ordförandeskapet i EU 2009. Programmet lyfter fram betydelsen av ett samlat angreppssätt mot människohandel som kräver samordning på alla fronter. Med vad som ovan anförts anser utskottet att *motion 2010/11:U278 (S)* bör avstyrkas.

Mot bakgrund av motionsförslaget att verka för att göra Norden till en kärnvapenfri zon vill utskottet anföra följande. Utskottet anser att spridningen av massförstörelsevapen (kärnvapen och kemiska och biologiska vapen) utgör ett av de största hoten mot internationell fred och säkerhet. De fem erkända kärnvapenstaterna Frankrike, Kina, Sovjetunionen (sedan 1992 Ryssland), Storbritannien och USA har i enlighet med icke-spridningsavtalet av kärnvapen från 1970 förbundit sig att inte sprida dessa till andra stater och inte heller sprida relaterad kunskap eller teknik i annat än fredliga syften, t.ex. för uppbyggnad av kärnkraftverk eller inom sjukvården. Övriga stater har åtagit sig att inte heller utveckla eller anskaffa kärnvapen. Undantagen är Indien, Israel och Pakistan som vägrat att skriva på avtalet och Nordkorea som skrev på avtalet men anser sig ha frånträtt det

2003. Detta avtal till trots fortsätter ett flertal stater att eftersträva en egen kärnvapenkapacitet. Indien provsprängde kärnvapen 1974 och 1998, Pakistan 1998 och Nordkorea 2006.

Utskottet vill understryka betydelsen av att icke-spridningsavtalet upprätthålls och iakttas. Målet för det internationella samfundets arbete med nedrustning och icke-spridning måste vara att alla former av massförstörelsevapen avvecklas. Det är angeläget, anser utskottet, att fortsatt spridning av relevanta komponenter och kunskap för framställning av kärnvapen och andra former av massförstörelsevapen förhindras. Det internationella samfundet får inte förtrötts i arbetet med att förmå alla stater att avstå från att anskaffa och utveckla dessa vapen. Utskottet avser under riksdagsåret 2011/12 att fördjupa sig i frågor om nedrustning i ett bredare perspektiv.

Det förslag som förs fram i *motion 2010/11:U219 (C)* om att deklarerat Norden som en kärnvapenfri zon är, enligt utskottets uppfattning, visserligen lovvärt men erbjuder endast regionala lösningar på ett problem som är globalt till sin natur. Utskottet anser att målet förblir en värld utan alla former av massförstörelsevapen, dvs. även biologiska och kemiska massförstörelsevapen. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen.

Under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2008 initierades ett projekt med fokus på växtförädling i Norden. Projektet har under året bl.a. resulterat i ett nordiskt avtal om offentligt och privat partnerskap för växtförädling. Nordiskt genresurscenter (Nordgen) arbetar för att säkra en bred genetisk mångfald av grödor, husdjur och skog. Arbetet är viktigt för en hållbar livsmedelsproduktion. Institutionen har under året haft vissa finansiella och organisatoriska problem. Enligt regeringens skrivelse har en interimsdirektör tillsatts för att leda arbetet med att upprätta en långsiktig plan för att komma till rätta med dessa problem. Med hänvisning till detta avstyrker utskottet *motion 2010/11:U17 (MP) yrkande 8*.

Infrastrukturfrågor diskuteras i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet inom såväl ramen för näringspolitik, energieffektivisering och klimatpolitik som regionalpolitik. Bl.a. har Nordiska rådets näringsutskott under 2010 behandlat ett meddelande från Nordiska ministerrådet om en kartläggning av initiativ och projekt som gäller infrastruktursatsningar i Mittnorden. Under 2009 antog Nordiska rådet även en rekommendation om en handlingsplan för miljövänlig transportpolitik. Utskottet utgår från att även för- och nackdelar med en eventuell spårbunden snabbförbindelse mellan Oslo och Stockholm vid behov tas upp i diskussionerna och avstyrker därför *motion 2010/11:U17 (MP) yrkande 7*. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att trafikutskottet behandlat frågor om höghastighetsbanor, bl.a. i betänkande TU2010/11:1, där ett antal motioner i frågan avstyrktes med hänvisning till pågående utredningar.

Gränshindersarbetet

Motionerna

I *kommittémotion 2010/11:U16 yrkande 3 (S)* och i de *enskilda motionerna 2011/12:U225 (M)* och *2011/12:U221 (FP)* anför motionärerna att problem fortfarande återstår när det gäller integration mellan de nordiska länderna. De nordiska ländernas regelverk skiljer sig fortfarande åt, vilket medför problem för människor, organisationer och företag. Nya EU-direktiv kan medföra nya gränshinder, och därför är det nödvändigt med ett fortlöpande arbete för att minimera de problem som kan uppkomma.

I de *enskilda motionerna 2010/11:U275 (S)*, *2010/11:U217 (M)*, *2011/12:U218 (S)*, *2011/12:U254 (M)*, *2011/12:U307 (S)* *yrkandena 1 och 2* och *2011/12:U321 (M)* förespråkar motionärerna att regeringen intensifierar arbetet med att undanröja de hinder som försvårar fortsatt integration inom Öresundsregionen.

I den *enskilda motionen 2010/11:U238 (S)* förespråkar motionärerna åtgärder i syfte att motverka gränsöverskridande problem då kraven på individens rörlighet skärpts och det geografiska arbetsmarknadsområdet vid arbetslöshet har utökats till att inte endast omfatta Sverige utan även de nordiska länderna.

I den *enskilda motionen 2010/11:U294 (M)* noterar motionären att nya gränshinder kan uppstå till följd av att de nordiska EU-länderna inför EU-direktiv på olika sätt. Regeringen bör därför, enligt motionären, inom ramen för det nordiska samarbetet ta initiativ till åtgärder som begränsar uppkomsten av nya gränshinder i och med införlivning av EU-direktiv i de nordiska länderna.

I den *enskilda motionen 2011/12:U271 (C)* föreslås att frågan om en gemensam nordisk ombudsman för gränshindersfrågor bör inrättas.

Utskottets överväganden

Enligt utskottets uppfattning är en av de viktigaste frågorna i det nordiska samarbetet att undanröja gränshinder och underlätta för medborgare i de nordiska länderna att röra sig över gränserna. Avvecklingen av gränshinder bidrar även till att Sverige och Norden som region kan verka mer framgångsrikt internationellt. Det framgår av såväl skrivelsen som redogörelsen att arbetet med att undanröja gränshinder är högt prioriterat inom det nordiska samarbetet. Nordiska rådet har särskilt pekat på behovet av att förebygga att nya hinder uppstår när nya nationella lagar antas eller när EU:s gemenskapspolitik genomförs nationellt. Detta förs även fram som en prioriterad fråga i regeringens skrivelse. Ett särskilt organ, Gränshindersforum, inrättades 2007 med uppgift att vara pådrivande i arbetet med att undanröja gränshinder. En nordisk expertgrupp på myndighetsnivå ser över gränshindersfrågor på arbetsmarknads- och socialförsäkringsområdena. Målet är att gruppen under 2011 ska ha kartlagt och lämnat förslag om

hur kvarvarande gränshinder som rör arbetsmarknad, sociala frågor och social trygghet kan undanröjas. De nordiska samarbetsministrarna har också fattat beslut om att gränshinder ska finnas på dagordningen i alla ministerråd.

Enligt regeringens skrivelse har ett flertal gränshinder i Norden lösts under 2010. Det gäller bl.a. rätten till sjuk- eller föräldrapenning för pendlare med timanställning i Danmark och att taxibolag i gränstrakterna mellan Sverige och Norge nu har rätt att operera i grannlandet. Förändrad praxis har inneburit att personer som åter blivit arbetslösa efter en kort tids arbete i ett annat land nu har rätt att återfå samma nivå på arbetslöshetsersättningen som tidigare. Vidare har norska myndigheter börjat deklarerat tiden med permitteringsersättning som tid jämställd med arbete. Detta innebär att tiden med permitteringsersättning nu kan tillgodoräknas vid fastställande av arbetslöshetsersättning i Sverige.

Den ökade integrationen i Öresundsregionen har enligt utskottets uppfattning väsentligt bidragit till att stärka tillväxten i området. För att områdets fulla potential ska kunna utnyttjas är det väsentligt att arbetet med att undanröja gränshinder fortsätter. Enligt skrivelsen är ett problem för integrationen i regionen de skilda systemen i Sverige och Danmark för att finansiera socialförsäkringarna, vilket i praktiken har medfört att pendlare som är bosatta i Sverige men arbetar i Danmark inte har kunnat ha en bisyssla i Sverige. Sverige har verkat för att de tillämpliga EU-reglerna (förordning 883/2004) ska ändras. Diskussioner har också förts på myndighetsnivå mellan Sverige och Danmark om att hitta en bilateral lösning i avvaktan på ny EU-lagstiftning. Denna fråga uppmärksammades också i deklarationen från det svensk-danska ministermötet i Limhamn, Malmö i juni 2010.

Informationsinsatser är av största vikt för såväl företag som den enskilda pendlaren när reglerna skiljer sig mellan de nordiska länderna. De nordiska samarbetsministrarna har på initiativ av den svenska delegationen till Nordiska rådet beslutat att anslå 3 miljoner danska kronor till regional gränshindersinformation för 2011.

Utskottet menar sammanfattningsvis att skrivelsen och redogörelsen visar på den centrala plats gränshindersarbetet haft och även fortsättningsvis kommer att ha inom det nordiska samarbetet. Utskottet välkomnar detta och konstaterar att undanröjandet av gränshinder är en pågående process som hela tiden ställs inför nya problem och utmaningar. Det är därför väsentligt att Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet fortsätter att arbeta med dessa frågor.

Mot bakgrund av ovanstående avstyrker utskottet *motionerna 2010/11:U16 (S) yrkande 3, 2010/11:U217 (M), 2010/11:U275 (S), 2010/11:U238 (S), 2010/11:U294 (M), 2011/12:U218 (S), 2011/12:U307 (S) yrkandena 1 och 2, 2011/12:U225 (M), 2011/12:U254 (M), 2011/12:U321 (M), 2011/12:2011/12:U221 (FP) och 2011/12:U271 (C).*

Östersjösamarbetet

Motionerna

I *kommittémotionerna 2010/11:U306 yrkande 51* och *2011/12:U315 yrkande 52* förespråkar Socialdemokraterna att Östersjösamarbetet bör utvecklas för att befästa Östersjön som ett fredligt område.

Utskottets överväganden

Utskottet gjorde hösten 2009 (2009/2010:UU5) ett utlåtande med anledning av EU-kommissionens förslag till strategi för Östersjöregionen. Strategin beslutades sedan av Europeiska rådet i oktober 2009. I sitt utlåtande välkomnade utskottet strategin och ansåg att den är av stor vikt för att hantera de utmaningar som Östersjöregionen står inför. Utskottet konstaterade att strategin, som syftar till att skapa en renare och mer hållbar miljö och säkrare och effektivare energimarknader, öka konkurrenskraften och tillgängligheten samt bidra till en säkrare Östersjöregion, berör fler än 100 miljoner människor som i dag lever och verkar i regionen. Dessutom menade utskottet att strategin kan tjäna som modell och inspiration för andra europeiska regioner och makroregionala samarbeten och att den därmed är en angelägenhet för hela unionen.

I sin rapport om genomförandet av Östersjöstrategin konstaterar EU-kommissionen att strategin har lett till konkreta insatser och en mer enhetlig användning av resurser. Nya arbetsmetoder och nätverk har inrättats och många initiativ har utarbetats. När det gäller samarbetet med länder som inte är medlemmar i EU konstaterar kommissionen att dessa inte är bundna av strategin men att de mest berörda länderna, Ryssland, Norge och Vitryssland, meddelat att de stöder den. Samarbetet med dessa länder sker inom ett flertal forum och på olika nivåer, bl.a. nämns den nordliga dimensionen som ett viktigt ramverk, liksom Helcom och Östersjöstaternas råd. Kommissionen lämnar även ett antal rekommendationer mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts av genomförandet hittills. En sådan rekommendation är att prioritera fastställande av delmål för att bättre fokusera strategin och göra den mer konkret i förhållande till dess övergripande mål. Vidare föreslår kommissionen att strategins integrerade natur bör förstärkas genom att närmare anpassa den till teman och flaggskeppsinitiativ i Europa 2020, EU:s tillväxtstrategi för de kommande tio åren, och förstärka genomförandestrukturerna. Kommissionen vill också stärka den europeiska dimensionen i strategin genom återkommande beredning i berörda rådsformationer. Regeringen välkomnar rapporten och delar i stort de slutsatser som kommissionen drar utifrån strategins två första år av genomförande (faktapromemoria 2011/12:FPM1). Regeringen stöder i synnerhet kommissionens förslag att stärka genomslaget av strategin i berörda politikområden så att de beaktas i utformningen av såväl politik som berörda stödprogram.

Enligt utskottets uppfattning är samarbetet inom Östersjöområdet av stor vikt såväl för att förbättra miljön som för att göra regionen mer konkurrenskraftig med ökad tillväxt och välfärd. Utskottet välkomnar därför Nordiska ministerrådets och Nordiska rådets aktiva insatser under året inom ramen för detta samarbete. De nordiska länderna är också aktiva i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen, som är ett viktigt instrument för att koordinera politik och insatser. Sverige samordnar tillsammans med andra länder ett flertal prioriterade områden, bl.a. inom transportområdet med Litauen och inom jord-, skogsbruk och fiske med Finland och Litauen. Nordiska ministerrådet deltar också i genomförandet av strategin, bl.a. som ledare för tre s.k. flaggskeppsprojekt.

Utskottet välkomnar kommissionens rapport om genomförandet av Östersjöstrategin och delar, liksom regeringen, i huvudsak kommissionens slutsatser. Utskottet finner att rapporten visar på den potential strategin har att nå bättre resultat genom ökad samverkan inom regionen och genom sektorövergripande åtgärder för att möta gemensamma utmaningar. Fortsatt politiskt stöd är viktigt för att åstadkomma den långsiktighet som är nödvändig för att strategins mål ska uppnås, och utskottet delar därför kommissionens uppfattning att Östersjöstrategin regelbundet bör hanteras såväl inom berörda rådskonstellationer som i parlamentariska sammanhang på både nationell och europeisk nivå. Utskottet anser att de aktiviteter som pågår för att stärka samarbetet inom Östersjöområdet i hög grad torde motsvara de krav som ges uttryck i *motionerna 2010/11:U306 (S) yrkande 51* och *2011/12:U315 (S) yrkande 52* och avstyrker därmed motionerna.

Samarbetet med närområdet i övrigt

Motionerna

Socialdemokraterna påtalar i *kommittémotionerna 2010/11:U306 (yrkandena 47 och 49)*, *2010/11:U16 (yrkande 5)* och *2011/12:U315 (yrkandena 48 och 50)* vikten av att det nordiska samarbetet med närområdet förstärks och att arbetet sker i samarbete med regionala insatser. I *den enskilda motionen 2010/11:U263 (FP) yrkande 2* påpekar motionärerna vikten av att förutsättningslöst pröva hur det nordiska samarbetet i närområdet, framför allt inom ramen för EU:s nordliga dimension, bäst främjas inom ramen för ett alltmer utvidgat europeiskt samarbete.

När det gäller Barentsområdet påpekar Socialdemokraterna i *kommittémotionerna 2010/11:U306 yrkande 50*, *2010/11:U16 yrkande 6* och *2011/12:315 yrkande 51* att det är av största vikt att samarbetet stärks och fördjupas ytterligare samtidigt som det svenska deltagandet bör baseras än mer än tidigare på regionala strukturer. I *den enskilda motionen 2010/11:U310 (S)* föreslår motionärerna att en nationell strategi för Barentssamarbe-

tet bör fastställas och att länen ges i uppdrag att utveckla regionala handlingsplaner. I den *enskilda motionen 2011/12:U293 (S)* påtalas miljöriskerna i Barents och på Kolahalvön.

Enligt *kommittémotion 2010/11:U16 (S) yrkande 2* bör Sverige verka för ett starkt skydd för den känsliga miljön i Arktis. Miljöpartiet föreslår i *kommittémotion 2011/12:U333* att Sverige bör initiera ett moratorium för all utvidgad exploatering av Arktis i minst tio år (*yrkande 1*), arbeta för ett nätverk av marina skyddade områden i Arktis (*yrkande 2*), verka för ett förbud mot ny oljeborrning (*yrkande 3*), samt för moratorium vad gäller bottentrålning och vissa typer av fiske (*yrkande 4 och 5*) samt att verka för att IMO slutför arbetet med Polarkoden för skeppstrafik i Arktis (*yrkande 6*). I den *enskilda motionen 2011/12:U227 (S)* anförs att regeringen bör utarbeta en arktisk strategi med parlamentarisk förankring. I den *enskilda motionen 2011/12:Fö240 yrkande 12 (MP)* föreslås att Sverige som ordförande i arktiska rådet bör driva miljöfrågorna hårdare. I de *enskilda motionerna 2010/11:U263 yrkande 3* och *2011/12:U210 yrkande 1 (båda FP)* påtalar motionärerna bl.a. att gemensamma beslut är nödvändiga för att skydda de känsliga arktiska områdena. I den sistnämnda motionens *yrkande 3* påtalas behovet av gemensamma insatser i samband med olyckor till havs.

I *kommittémotion 2011/12:U204 (V) yrkande 13*, liksom i de *enskilda motionerna 2010/11:U317 (S) yrkande 2* och *2011/12:U313 (S) yrkande 2* anförs att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör spela en mer aktiv roll än hittills när det gäller hbt-frågor vid kontakter med de baltiska länderna.

I den *enskilda motionen 2010/11:U214 (FP)* föreslår motionärerna att regeringen bör deklarerar en angränsande zon utanför svenskt sjöterritorium.

I den *enskilda motionen 2011/12:259 (C)* föreslås att de nordiska länderna bör ha en gemensam plats i G20.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar att Nordiska ministerrådet samarbetar med länder och organisationer i Nordens närområde. Estland, Lettland, Litauen, nordvästra Ryssland, Östersjöstaternas råd, Arktiska rådet och Barentsrådet är länder och organisationer som omfattas av samarbetet. Vidare noterar utskottet att samarbete med olika aktörer i norra Europa har fått en alltmer central position i Nordiska rådets verksamhet. Utskottet anser att närområdet och de nordiska grannländerna har en självklar ställning för Sverige. I Norden och närområdet finns också ett flertal av Sveriges viktigaste handels- och samarbetsparter. Enligt utskottets uppfattning är det nordiska samarbetet med närområdet viktigt för att bidra till en säker, stabil utveckling i området, att stärka demokratin och att öka värdegemenskapen i den nordliga delen av Europa. Utskottet vill även betona vikten av att samordna de insatser som görs av olika aktörer och institutioner inom regionen för att öka effek-

tiviteten och synergierna i genomförandet. Utskottet anser med hänvisning till det anförda att *motionerna 2010/11:U306 (S) yrkandena 47 och 49, motion 2010/11:U263 (FP) yrkande 2, motion 2010/11:U16 (S) yrkande 5 och 2011/12:U315 (S) yrkandena 48 och 50* kan avstyrkas.

Utskottet konstaterar att Sverige innehaft ordförandeskapet i Barentsrådet (BEAC) under en tvåårsperiod mellan oktober 2009 och oktober 2011. Barentssamarbetet genomförs på två nivåer, dels mellanstatligt samarbete inom BEAC, dels regionalt samarbete inom Barents regionkommitté (BRC) där 13 nordliga regioner ingår, vilka för svensk del innefattar Norrbotten och Västerbotten. Det svenska ordförandeskapets huvudprioritering är en övergång till en eko-effektiv ekonomi som bl.a. innefattar förbättrade villkor för små och medelstora företag i regionen, utveckling av förnybar energieffektivisering samt att ge särskild uppmärksamhet åt att åtgärda förorenade områden i nordvästra Ryssland. Under det svenska ordförandeskapet har BRC tagit initiativ till att utarbeta en transportstrategi för Barentsregionen. En regional arbetsgrupp för transport- och logistikfrågor har också inrättats. Riksdagen stod i samband med det svenska ordförandeskapet värd för en parlamentarisk Barentskonferens i Luleå våren 2011. Huvudfrågorna för konferensen var miljö och hållbar utveckling, näringsliv, infrastruktur och entreprenörskap. Enligt utskottets uppfattning är det väsentligt att insatserna för att stärka samarbetet inom Barentsregionen på olika nivåer fortsätter även efter att det svenska ordförandeskapet upphört. Utskottet förutsätter en fortsatt hög svensk profil i genomförandet av de prioriterade områdena. Utskottet anser med hänvisning till det anförda att *motionerna 2010/11:U306 (S) yrkande 50, motion 2010/11:U16 (S) yrkande 6, 2010/11:U310 (S), 2011/12:U293 (S) och 2011/12:U315 (S) yrkande 51* kan avstyrkas.

Regeringen beslutade i maj 2011 om en strategi för den arktiska regionen. Syftet med strategin är att ur ett internationellt perspektiv presentera Sveriges förhållande till Arktis, Sveriges prioriteringar och hur Sveriges politik för det arktiska området bör utvecklas. Det fördjupade nordiska och europeiska samarbetet gör dessutom att Sverige allt tydligare påverkas av andra länders politik och prioriteringar i fråga om Arktis. I strategin framhålls att det är ett svenskt intresse att nya framväxande aktiviteter styrs av gemensamma och robusta regelverk och framför allt att de har ett miljö-mässigt hållbarhetsfokus.

Sverige ska enligt strategin verka för att Arktis förblir ett säkerhetspolitiskt lågspänningsområde. Aktiviteter och samarbeten i Arktis ska utövas i enlighet med folkrätten, inklusive FN:s havsrättskonvention samt övriga relevanta internationella överenskommelser. Sverige vill främja en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling i hela den arktiska regionen. Sverige ska verka för väsentligt minskade globala utsläpp av växthusgaser och kortlivade klimatpåverkande ämnen. Arktiska rådets roll som det centrala multilaterala forumet för Arktisfrågor bör stärkas. Vidare

anförs i strategin att Sverige ska fortsätta att vara en ledande forskningsnation inom områdena klimat och miljö och fokusera på klimatförändringarnas påverkan på människor.

Nordiska rådet deltar i det arktiska arbetet genom den observatörsplats som rådet har i den Arktiska parlamentarikerkommittén (SCPAR). Rådet deltar även med en delegation till den parlamentariska arktiska konferensen som hålls vartannat år. Under året har den arktiska regionen även ägnats stor uppmärksamhet i Nordiska rådets egen verksamhet. Utskottet vill erinra om sina tidigare skrivningar om att möjligheten för nationella parlamentariker att delta i internationella processer i grunden är en demokratifråga. Utskottet välkomnar därför Nordiska rådets delaktighet i det arktiska arbetet och utgår från att regeringen regelbundet informerar riksdagen om utvecklingen i det arktiska området, särskilt när det gäller det svenska ordförandeskapet i Arktiska rådet.

Utskottet konstaterar att Arktis är en utmaning av växande betydelse. Inte minst genom klimatförändringen blir de arktiska frågorna allt viktigare för det internationella samfundet. Utskottet välkomnar därför att regeringen, såväl i strategin för det arktiska området som i programmet för det svenska ordförandeskapet i Arktiska rådet, prioriterar frågor som bidrar till en miljömässigt och socialt hållbar utveckling i Arktis. Utskottet konstaterar att stora delar av den arktiska regionen ligger inom de olika staternas nationella jurisdiktion. Detta understryker vikten av att nya framväxande aktiviteter styrs av gemensamma och robusta regelverk. Det arbete för att ta fram gemensamma regelverk som bedrivs inom ramen för framför allt Arktiska rådet, men även inom andra internationella organisationer som IMO (International Maritime Organization) är av avgörande betydelse för att skydda den känsliga miljön i Arktis och bidra till en hållbar utveckling för de människor som bor i Arktis. Utskottet konstaterar att Sverige, som ordförande i Arktiska rådet under en tvåårsperiod fram till maj 2013, har en ledande roll i det arktiska mellanstatliga samarbetet. Utskottet välkomnar att regeringen avser prioritera frågor som bidrar till en miljömässigt hållbar utveckling av Arktis, understryker vikten av resultat av IMO-arbetet, och av att det samtidigt skapas förutsättningar för att bibehålla det goda samarbetet mellan de arktiska staterna och med urfolken i området.

Vad gäller frågan om miljöskydd för Arktis konstaterar utskottet därutöver att Sverige, genom EU och i anslutning till havsrättskonventionen verkar för etablering av ett internationellt ramverk för åtgärder för att bevara och skydda den biologiska mångfalden i djuphaven utanför nationell jurisdiktion, inklusive etablering av marina skyddade områden. Utskottet noterar att Arktiska rådet i maj 2011 beslutade om ett avtal om samarbete vad gäller sjöräddning. Utskottet välkomnar också att regeringen under ordförandeskapet i Arktiska rådet kommer att prioritera arbetet med beredskap inför, och förebyggande av, eventuella oljeutsläpp samt med att utveckla ett instrument för att säkra de arktiska staternas samord-

ning och kapacitet vid dylika händelser. Med hänvisning till det anförda bör *motionerna 2010/11:U16 (S) yrkande 2, 2010/11:U263 (FP) yrkande 3, 2011/12:U227 (S), 2011/12:U333 (MP) yrkandena 1–6, 2011/12:Fö240 (MP) yrkande 12 och Ub210 (FP) yrkandena 1 och 3* avstyrkas.

I enlighet med vad utskottet redan konstaterat ovan vad gäller hbt-frågor förutsätter utskottet att regeringen inom EU och i andra internationella forum, såsom Nordiska rådet och Östersjöstaternas råd, även i fortsättningen aktivt arbetar för att utöka skyddet mot diskriminering. Utskottet konstaterar att Europarådets 47 medlemsstater, där samtliga nordiska och baltiska länder ingår, nyligen antog riktlinjer för hur medlemsstaternas lagar och regler ska förbättras när det gäller hbt-personer. I de reviderade riktlinjerna för samarbetet mellan Nordiska ministerrådet och de baltiska länderna 2009–2013, som de nordiska samarbetsministrarna antog förra året under det dåvarande svenska ordförandeskapet i ministerrådet, tar man fasta på gränsöverskridande samarbete för att främja gemensamma värderingar som demokrati, god förvaltning, jämlikhet, yttrandefrihet och tolerans. Här vill utskottet understryka vikten av att Sverige i det nordisk-baltiska samarbetet lyfter hbt-personers självklara och lika rättigheter. Med vad som anförts ovan anser utskottet att *motionerna 2010/11:U317 (S) yrkande 2, 2011/12:313 (S) yrkande 2 och 2011/12:U204 (V) yrkande 13* bör avstyrkas.

Regeringen beslutade i maj 2011 att tillsätta en särskild utredare med uppgift att se över de svenska baslinjerna och de olika jurisdiktionsgränserna till havs för att ge dem den precision som modern teknik medger. Utredaren ska också lägga fram förslag om inrättande av en angränsande zon runt Sveriges kuster (dir. 2011:41). Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2013. Utskottet avstyrker mot denna bakgrund *motion 2010/11:U214 (FP)*.

Utskottet konstaterar att G20 är en informell sammanslutning som består av 19 länder samt EU. Medlemsländerna i EU, däribland Sverige, Danmark och Finland, har alltså indirekt medlemskap i G20 genom sitt medlemskap i EU. Enligt vad utskottet inhämtat finns inga formella kriterier för medlemskap i G20. För ett effektivt och kontinuerligt arbete eftersträvas dock en begränsad medlemskrets, och sammansättningen av gruppen har varit oförändrad sedan G20 bildades 1999. Vägledande principer för medlemskap är förutom ekonomisk styrka även geografisk balans och invånarantal. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att *motion 2011/12:U259 (C)* bör avstyrkas.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Nordiskt samarbete, punkt 1 (S)

av Carina Hägg (S), Olle Thorell (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:U16 yrkandena 1 och 4, 2010/11:U306 yrkandena 46 och 48, 2011/12:U312 och 2011/12:U315 yrkandena 47 och 49 samt avslår motionerna 2010/11:U205, 2010/11:U241, 2010/11:U263 yrkande 1, 2010/11:U311, 2011/12:U246, 2011/12:U270, 2011/12:U272, 2011/12:U282 och 2011/12:N303 yrkande 13.

Ställningstagande

Närområdet och de nordiska grannländerna har en stark folklig förankring och en självklar ställning för Sverige. I Norden finns också ett flertal av Sveriges viktigaste handels- och samarbetspartner. Samarbetet mellan de nordiska länderna spänner över alla samhällsområden och på många sätt är det nordiska samarbetet unikt vid en internationell jämförelse. Framgångarna är dock inte tillräckliga för att möta dagens och framför allt morgondagens globala utmaningar, varför ett än mer utvecklat och förstärkt samarbete behövs. För det nordiska samarbetet fyller Nordiska rådet en viktig funktion inte minst när det gäller att driva på och kontrollera de nordiska regeringarnas samarbete. En styrka för de nordiska länderna är också att många ledamöter i de nationella parlamenten engagerar sig i det nordiska samarbetet. Det är nödvändigt att ytterligare stärka det inomnordiska samarbetet och bygga upp nätverk som i sin tur kan öka det nordiska inflytandet i EU och andra samarbetsorgan.

2. Nordiskt samarbete, punkt 1 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N303 yrkande 13 och avslår motionerna 2010/11:U16 yrkandena 1 och 4, 2010/11:U205, 2010/11:U241, 2010/11:U263 yrkande 1, 2010/11:U306 yrkandena 46 och 48, 2010/11:U311, 2011/12:U246, 2011/12:U270, 2011/12:U272, 2011/12:U282, 2011/12:U312 och 2011/12:U315 yrkandena 47 och 49.

Ställningstagande

Det finns en stor potential att utveckla det nordiska samarbetet över landsgränserna. Vi har i Sverige mycket gemensamt med våra nordiska grannländer och skulle tjäna på att utveckla samarbetet inom ett flertal områden såsom infrastruktur, forskning, kapitalförsörjning för landsbygden arbetsmarknad och service. Därför vill vi att Sverige tar de initiativ som behövs för att utveckla en regionalpolitisk samverkan mellan de nordiska länderna. Konkret och omfattande samverkan mellan länderna är särskilt angeläget ifråga om infrastruktur, service och finansiella system. Initiativ borde tas för att skapa en nordisk infrastrukturpolitik där man bygger gemensamt finansierade, ägda och drivna vägar, järnvägar och flygplatser. Vidare bör de nordiska lokala sparbankerna och andelsbankerna ges möjligheter att stärka småföretagen och deras utveckling i regioner utanför de nordiska tätortsregionerna. Möjligheterna att skapa en gemensam nordisk kompetensbank för de lokala banker som finns i Norden bör utredas. En gemensam nordisk kompetensbank skulle kunna bidra till att stärka landsbygdsutvecklingen, finansieringen av nya jobb och företag samt för att öka bankkonkurrensen. Mot denna bakgrund bör regeringen snarast ta initiativ för en kontinuerlig dialog med våra nordiska grannländer om utökad samverkan för framtida landsbygds- och regionalpolitisk utveckling.

3. Nordiskt klimatsamarbete, punkt 2 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:U17 yrkandena 1–6 och avslår motionerna 2010/11:U252 och 2010/11:U305.

Ställningstagande

De nordiska länderna har inte samordnat sitt klimatarbete i den utsträckning som behövs, och regeringen bör därför ta initiativ i den anda som anges i Nordiska rådets rekommendation nummer 7 från 2007. Det gäller bl.a. erfarenhetsutbyte vad gäller reduktion av utsläpp av klimatpåverkande gaser från de nordiska länderna, utveckling av forskningssamarbete och upplysningskampanjer. Likaså bör regeringen verka för att öka medlen till utvecklingshjälp för de mest utsatta länderna att möta klimatförändringarna. Detsamma gäller arbetet för att tillsammans med internationella organisationer få till stånd en global arena där man kan hantera klimatkonflikter och klimatflyktingar. Regeringen bör även ta initiativ till att i god tid utarbeta ett globalt regelverk för hur klimatrelaterad migration ska lösas.

4. Nordiskt samarbete om hbt-frågor, punkt 3 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:U317 yrkande 1, 2011/12:U204 yrkandena 11 och 12 samt 2011/12:U313 yrkande 1.

Ställningstagande

Rätten att uttrycka sin sexualitet och sin könsidentitet på sina egna villkor är en grundläggande mänsklig rättighet oavsett var i världen man bor. De senaste årens utveckling i de nordiska länderna har inneburit att flera viktiga reformer för hbt-personer genomförts, bl.a. när det gäller äktenskapslagstiftning och adoptionsfrågor. Detta är glädjande, men det finns fortfarande områden där det märks skillnader mellan de nordiska ländernas lagstiftning. En gemensam konvention för partnerskap och samkönade äktenskap inom Norden skulle garantera att partnerskap eller äktenskap ingånget i ett annat land också ska ha rättsliga verkningar i ett annat nordiskt land. Regeringen bör därför agera för en nordisk konvention om partnerskap och samkönade äktenskap. Förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap gäller inte för samkönade äktenskap eller partnerskap. Förordningen bygger på en familjerättslig konvention mellan de nordiska länderna från 1931 som förutsätter ömsesidighet. Numera har alla nordiska länder infört lagstiftning om registrerat partnerskap eller samkönade äktenskap, vilket innebär att förordningen inte bör undantas från den allmänna regel som säger att alla lagar om äktenskap ska tillämpas på motsvarande

sätt på samkönade äktenskap. Regeringen bör verka för att en överenskommelse i frågan bör träffas med de andra konventionsstaterna, så att förordningen (1931:429) även gäller för partnerskap och samkönade äktenskap.

5. Norden som kärnvapenfri zon, punkt 5 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:U219.

Ställningstagande

År 1993 fattade Nordiska rådet enhälligt beslut om en rekommendation om Norden som kärnvapenfri zon. Trots detta blev det aldrig någon överenskommelse och idén föll i glömska. Norden är i dag ett område där inget land har kärnvapen, och inget land har heller kärnvapen placerade på sitt territorium. Trots detta är argumenten för en traktatfäst kärnvapenfri zon mycket starka. Genom att slå fast att inga kärnvapen är välkomna till de nordiska länderna ges en tydlig signal om nedrustning och avspänning. Vi skulle starkt uttrycka att kärnvapen är av ondo, att de inte skapar någon säkerhet och är ett hot mot allt liv på den här planeten. Regeringen bör därför, tillsammans med våra nordiska grannländer, verka för att göra Norden till en kärnvapenfri zon.

6. Nordgens framtid, punkt 6 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:U17 yrkande 8.

Ställningstagande

Nordgen är av avgörande betydelse för bevarandet och utvecklandet av genetisk kunskap i Norden och för hela världen. Vi har ett stort ansvar att förvalta. Finansieringen av Nordgen har varit en trätöfråga för de nordiska länderna, och verksamheten överlever med tillfällig finansiering i första

hand från Sverige och Norge. Regeringen bör arbeta för att finna en permanent lösning med höjda anslag till Nordgen samt verka för att organisationens verksamhet prioriteras inom det nordiska samarbetet.

7. Snabbtågsförbindelse mellan Stockholm och Oslo, punkt 7 (MP)

av Bodil Ceballos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:U17 yrkande 7.

Ställningstagande

En snabbtågsförbindelse mellan Oslo och Stockholm med korta stopp i Västerås, Örebro och Karlstad skulle förvandla Mellansverige och våra två huvudstadsområden till det mest attraktiva investeringsområdet i Europa. Frågan har behandlats i positiva ordalag i Nordiska rådet och regeringen bör verka för att en sådan snabbtågsförbindelse blir en prioriterad fråga för nordisk samverkan.

8. Gränshindersarbetet, punkt 8 (S, V)

av Carina Hägg (S), Olle Thorell (S), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:U16 yrkande 3 och avslår motionerna 2010/11:U217, 2010/11:U238, 2010/11:U275, 2010/11:U294, 2011/12:U218, 2011/12:U221, 2011/12:U225, 2011/12:U254, 2011/12:U271, 2011/12:U307 yrkandena 1 och 2 samt 2011/12:U321.

Ställningstagande

En viktig fråga för det nordiska samarbetet har alltid varit att främja integration mellan de nordiska länderna och att underlätta för medborgarna att röra sig över landgränserna. Gränshindersarbetet spänner över ett flertal politikområden. Avvecklingen av gränshinder bidrar även till att Sverige och Norden som region kan verka mer framgångsrikt internationellt. Även om integrationen mellan länderna och de olika regionerna i Norden har

kommit långt återstår ändå problem. De nordiska ländernas regelverk skiljer sig fortfarande åt, vilket medför problem för människor, organisationer och företag. Nya direktiv från EU som innebär lagförändringar medför även att det kontinuerligt uppstår ny gränshindersproblematik, särskilt gentemot de länder i Norden som inte tillhör EU. Det är därför behövt med ett fortlöpande gränshinderssamarbete utifrån detta för att minimera de problem som ofta uppkommer. När det gäller Öresundsförbindelsen har den väsentligt förbättrat möjligheterna till integration i Öresundsregionen. Integrationen bidrar till att stärka tillväxten, och arbetet med att undanröja hinder är ett måste för att regionens fulla potential ska kunna utnyttjas. Det är därför viktigt att skillnaderna i bl.a. ländernas regelverk och skattesystem minskas för att därigenom så långt möjligt eliminera problemen för dem som rör sig över gränserna. Regeringen bör därför öka integrationsinsatserna ytterligare och fortsätta att stödja och utveckla de olika organ som jobbar praktiskt med att lösa gränshinder.

9. Barentssamarbete, punkt 11 (S, V)

av Carina Hägg (S), Olle Thorell (S), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:U16 yrkande 6, 2010/11:U306 yrkande 50 och 2011/12:U315 yrkande 51 och avslår motionerna 2010/11:U310 och 2011/12:U293.

Ställningstagande

Regionen kring Barents hav har stora möjligheter att bli ett av de ekonomiskt viktigaste och intressantaste områdena i Europa inom en inte alltför avlägsen framtid. Den ekonomiska aktiviteten i den nordliga regionen ökar och därmed även dess ekonomiska och säkerhetspolitiska betydelse. Den ökade aktiviteten i regionen innebär även miljörisker som måste hanteras. Mot denna bakgrund bör Barentssamarbetet stärkas och fördjupas ytterligare inom samtliga prioriterade områden, samtidigt som det svenska deltagandet bör baseras än mer på regionala strukturer och initiativ.

10. Arktissamarbete, punkt 12 (S)

av Carina Hägg (S), Olle Thorell (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2010/11:U16 yrkande 2 och avslår motionerna 2010/11:U263 yrkande 3, 2011/12:U227, 2011/12:U333 yrkandena 1–6, 2011/12:Fö240 yrkande 12 och 2011/12:Ub210 yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Arktis är i blickpunkt i världen i dag. Klimatförändringen leder till ett ökat intresse för exploatering av resurser som olja, gas och mineraler. Flera länder vill utöka sina territorier, och områdets säkerhetspolitiska betydelse ökar.

Det behövs ett djupt och omfattande svenskt engagemang i Arktis. Vi har mycket att vinna på det, som ett nordligt land med två tredjedelar av vårt land norr om 60:e breddgraden. Vi har också mycket att bidra med som en nation med gamla och starka traditioner inom polarforskning och en hög profil i internationell samverkan om frågor som gäller miljö, naturresurser, minoriteter och rättigheter.

Det gäller från svensk sida att ytterligare främja den arktiska regionen och utveckla forskningen i Arktis. Ett område inom polarforskningen där Sverige bör flytta fram sina positioner handlar om att utveckla observations-system och arbeta för genomförande av den pågående SAON-processen (Sustaining Arctic Observation Networks) inom Arktiska rådet och för att tillgängligheten till data säkras. University of the Arctic omfattar i dag ett samarbete mellan 50 medlemsorganisationer, universitet och högskolor. För den svenska delen står Luleå universitet, Umeå universitet och Mittuniversitetet. Samarbetet förbättrar möjligheterna för den arktiska regionen att ta del av högre utbildning och förstärker speciellt forskningen om klimatfrågor. Sverige bör delta fullt ut i verksamheten.

Det är viktigt att regeringen nu initierar en genomgång av existerande rättsordningar som berör Arktis för en fortsatt diskussion om att stärka och att utöka dem där så behövs. Arktiska rådet är samarbetsorganet mellan regionens åtta länder som ska säkerställa en fredlig dialog med målet att arbeta för att skydda och värna den arktiska miljön.

De delar av Arktis som historiskt har varit skyddade på grund av ett permanent havsistäcke, måste skyddas med ett starkt bindande regelverk och fredas från naturgas- och oljeexploatering och destruktivt fiske. I resten av Arktis bör ingen ny oljeborrning eller djuphavsborrning tillåtas

och inte heller fiske med destruktiva redskap eller på hotade fiskbestånd. Det innebär att förvaltningsplaner som följer vetenskapliga råd snabbt bör upprättas för ett uthålligt fiske.

Som ett av få länder i Arktiska rådet utan ekonomiska intressen i Norra ishavet har Sverige som ordförandeland en lysande möjlighet att arbeta för att ett sådant skydd blir möjligt. Samma anda av samarbete och hänsyn som gjorde sig gällande när Antarktis skyddades borde kunna prägla diskussionerna om Arktis i dag, även om regelverken och verktygen för att få till stånd ett skydd skiljer sig åt mellan de två polerna. Vi anser att satsningar bör göras för att långsiktigt skydda den arktiska miljön och stödja den lokala befolkningens ekonomi, hälsa och kultur.

11. Arktissamarbete, punkt 12 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:U333 yrkandena 1–6 och 2011/12:Fö240 yrkande 12 och avslår motionerna 2010/11:U16 yrkande 2, 2010/11:U263 yrkande 3, 2011/12:U227 och 2011/12:Ub210 yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Till följd av klimatförändringen smälter isarna i Arktis med en förfärande hastighet. Sedan 1980 har nästan hälften av Nordpolens vinteris försvunnit och inom tio år kan Arktis vara helt isfritt på sommaren. Detta medför att sjöfarten i området troligen kommer att öka, med okända effekter på miljön och den biologiska mångfalden. En annan konsekvens av det förändrade klimatet är att fiske möjliggörs i en skala som inte tidigare förekommit. Det mest uppmärksammade problemet är emellertid att det under de smältande isarna och i Arktis som helhet finns enorma tillgångar av olja, kol och fossil gas. Dessutom finns stora fyndigheter av mineraler. Issmältningen i Arktis medför också en ny säkerhetspolitisk situation. Nya transportvägar för sjöfarten, stora energi- och mineraltillgångar och regionens maktstrategiska läge kommer att innebära ett kraftigt ökat intresse från många olika aktörer.

Arktis läge är akut. Utvecklingen kan snabbt rusa iväg i olika riktningar, i värsta fall mot en internationell konflikt där kärnvapenländer deltar. Även om utvecklingen sker på fredlig väg talar allt för att regionen står inför en dramatisk förändring där dess karaktär av vildmark försvinner för alltid. Inom ett eller några decennier kan stora delar av Arktis vara exploaterade. Regeringen bör därför ta initiativ för ett omedelbart morato-

rium för all utvidgad exploatering av Arktis under tio år, samtidigt som man inom Arktiska rådet verkar för ett införande av ett nätverk av marina skyddade områden i regionen. Vidare bör regeringen verka för ett förbud mot ny oljeborring i Arktiska oceanen. Beträffande exploatering av fiske-resurserna bör regeringen verka för ett moratorium dels mot bottentrålning i områden där fiske förekommer i dag, dels mot fiske på fiskebestånd utan vetenskapligt satta kvoter. Slutligen bör regeringen verka för att International Maritime Organization (IMO) slutför arbetet med Polarkoden för skeppstrafik i Arktis.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2010/11:90

Regeringens skrivelse 2010/11:90 Nordiskt samarbete 2010.

Följdmotioner med anledning av skrivelse 2010/11:90

2010/11:U16 av Karin Åström m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det nordiska samarbetet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samarbete i norra Europa: Barentsregionen och de arktiska regionerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränshinder.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nordiska rådet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om närområdet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Barentssamarbetet.

2010/11:U17 av Jan Lindholm (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regeringens bristfälliga hantering av Nordiska rådets rekommendation 7 från 2007.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett fördjupat nordiskt samarbete på klimatpolitikens område.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheterna med ett ökat erfarenhetsutbyte.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett ökat nordiskt samarbete när det gäller åtgärder för anpassning till ett förändrat klimat.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett fördjupat nordiskt samarbete kring stöd riktat till de mest utsatta länderna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av ett globalt regelverk för klimatrelaterad migration.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bristen på initiativ när det gäller en snabbtågsförbindelse mellan Stockholm och Oslo.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa Nordgens framtid.

Redogörelse 2010/11:NR1

Redogörelse 2010/11:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2010.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:U205 av Ann-Kristine Johansson och Maria Stenberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nordensamarbete.

2010/11:U214 av Allan Widman och Ulf Nilsson (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en angränsande zon utanför svenskt sjöterritorium.

2010/11:U217 av Christine Jönsson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att intensifiera arbetet med att undanröja de hinder som försvårar en fortsatt integration inom Öresundsregionen.

2010/11:U219 av Johan Linander och Annie Lööf (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen tillsammans med våra nordiska grannländer bör arbeta för att göra Norden till en kärnvapenfri zon.

2010/11:U238 av Eva Sonidsson och Susanne Eberstein (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla det nordiska samarbetet.

2010/11:U241 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M):

Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över Nordiska rådets organisation.

2010/11:U252 av Ann-Kristine Johansson och Maria Stenberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska vara aktivt i arbetet med klimatfonden Copenhagen Green Climate Fund och REDD-ordningen och om att stärka den gemensamma nordiska insatsen inom ramen för Nordic Climate Facility.

2010/11:U263 av Anita Brodén och Nina Lundström (båda FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om värdet av det nordiska samarbetet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den nordliga dimensionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det arktiska samarbetet.

2010/11:U275 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränshinder i Öresundsregionen.

2010/11:U278 av Maria Stenberg och Ann-Kristine Johansson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nordiskt samarbete mot människohandel.

2010/11:U294 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränshinder som uppstår med anledning av implementering av EU-direktiv.

2010/11:U305 av Ann-Kristine Johansson och Maria Stenberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka takten och intensiteten och hitta nya former inom det nordiska samarbetet i klimatpolitiken.

2010/11:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S):

46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.1 Det nordiska samarbetet.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.2 Samarbete i norra Europa.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.3 Nordiska rådet.

49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.4 Närområdet.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.5 Barentssamarbetet.
51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.6 Östersjön.

2010/11:U310 av Karin Åström och Maria Stenberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell strategi för utveckling av nordområdet och ett fördjupat samarbete i Barents euroarktiska region.

2010/11:U311 av Jan-Evert Rådström m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Nordiska rådet ska avskaffas.

2010/11:U317 av Börje Vestlund m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett ökat nordiskt samarbete i hbt-frågor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nordens kontakter med de baltiska staterna inom hbt-området.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:U204 av Hans Linde m.fl. (V):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom ramen för det nordiska samarbetet ska verka för att förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmyndarskap ska gälla för registrerade partner såväl som samkönade äktenskap.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom det nordiska samarbetet ska verka för en konvention för partnerskap och samkönade äkta makar.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom det nordiska samarbetet ska lyfta fram frågor som rör sexuell läggning och könsidentitet i sitt samarbete med de baltiska staterna.

2011/12:U218 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränshinder i Öresundsregionen.

2011/12:U221 av Anita Brodén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat samarbete mellan de nordiska länderna

2011/12:U225 av Lars-Arne Staxäng (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsa nya gränshinder som uppstår med anledning av implementering av EU-direktiv.

2011/12:U227 av Sven-Erik Bucht (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en svensk arktisk strategi med parlamentarisk förankring.

2011/12:U246 av Cristina Husmark Pehrsson och Olof Lavesson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att stärka Norden som region för att därigenom bättre kunna möta globaliseringens utmaningar, öka möjligheterna och stärka tillväxten.

2011/12:U254 av Olof Lavesson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att intensivifiera arbetet med att skapa ökade förutsättningar för, samt undanröja de hinder som försvårar, en fortsatt integration inom Öresundsregionen.

2011/12:U259 av Johan Linander (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör arbeta för att de nordiska länderna ska ha en gemensam plats i G20.

2011/12:U270 av Åsa Torstensson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en gemensam nordisk strategi i enlighet med FN:s riktlinjer för "Alliance of Civilizations" initieras.

2011/12:U271 av Åsa Torstensson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda behovet av en gemensam nordisk ombudsman i syfte att stärka och ta till vara enskilda medborgares rättigheter avseende den fria rörligheten inom den gemensamma nordiska arbetsmarknaden.

2011/12:U272 av Åsa Torstensson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en gemensam nordisk värderingsbarometer bör initieras.

2011/12:U282 av Jan-Evert Rådström m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Nordiska rådet ska avskaffas.

2011/12:U293 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om miljöriskerna på Kolahalvön och i Barentsområdet.

2011/12:U307 av Leif Jakobsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi för en utveckling av Öresundregionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att undanröja gränshinder.

2011/12:U312 av Karin Åström m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nordensamarbete.

2011/12:U313 av Börje Vestlund m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett ökat nordiskt samarbete i hbt-frågor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nordens kontakter med de baltiska staterna inom hbt-området.

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S):

47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.1 Det nordiska samarbetet.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.2 Samarbete i norra Europa.
49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.3 Nordiska rådet.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.4 Närområdet.
51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.5 Barentssamarbetet.
52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.6 Östersjön.

2011/12:U321 av Hans Wallmark (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det i samtalen mellan Sverige och Danmark bör ges ökad tyngd åt frågeställningar som har med arbetspendling i Öresundsregionen att göra.

2011/12:U333 av Helena Leander m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ta initiativ för ett omedelbart moratorium för all utvidgad exploatering i Arktis i minst tio år.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att under ordförandeskapet i Arktiska rådet arbeta för ett införande av ett nätverk av marina skyddade områden i Arktis.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att under ordförandeskapet i Arktiska rådet verka för ett förbud mot ny oljeborrning i Arktiska oceanen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att under ordförandeskapet i Arktiska rådet verka för ett moratorium för bottentrålning i tidigare ofiskade områden i Arktis.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att under ordförandeskapet i Arktiska rådet verka för ett moratorium mot fiske på fiskebestånd utan vetenskapligt satta kvoter i Arktis.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att under ordförandeskapet i Arktiska rådet verka för att International Maritime Organisation (IMO) slutför arbetet med Polarkoden för skeppstrafik i Arktis.

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige, som ordförande i Arktiska rådet, bör driva miljöfrågorna hårdare med hänvisning till att Arktisområdet är ett framtida konfliktområde som kan få säkerhetspolitiska konsekvenser på grund av de stora olje- och gasfyndigheter som finns där.

2011/12:Ub210 av Anita Brodén och Nina Lundström (båda FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges ansvar som ordförande i Arktiska rådet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behov av sjösäkerhetsinsatser i Arktis.

2011/12:N303 av Lars Ohly m.fl. (V):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en gemensam nordisk infrastrukturpolitik och landsbygds- och regionalpolitisk utveckling.